

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Светла Георгиева Димитрова

относно:

присъждане на научна и образователна степен „доктор“

по професионално направление 6.1 „Растениевъдство“

по обявена процедура от катедра „Аграрни науки“ към Висше училище по агробизнес и развитие на регионите“ - Пловдив

въз основа на Заповед на Ректора на ВУАРР № 339 /27.11.2017г.

на ас. Григори Страшимиров Иванов

на тема „УСТАНОВЯВАНЕ НА ГЕНОТИПОВЕ ОБИКНОВЕННА ЗИМНА ПШЕНИЦА И ГРАХ, ПОДХОДЯЩИ ЗА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ“

1. Кратки биографични данни.

Григори Страшимиров Иванов завършва висшето си образование през 2000г. във Аграрен Университет – Пловдив, специалност „Растителна защита“. През същата година постъпва на работа, като агроном в „Ай-Ди Имperiал ЕООД гр. Пловдив. През 2007г. работи, като агроном в „КВС Агро България“ ООД гр. София, а през 2009г. съответно в „Ив.Асенов – 999“ ЕООД гр. Пловдив и ИРГР „Константин Малков“ гр. Садово, като агроном. През 2011г. е назначен на длъжност асистент в ИРГР „Константин Малков“ гр. Садово, където работи и понастоящем. През 2012г. е зачислен в задочна докторантура в научно направление 6.1 „Растениевъдство“ към ИРГР – гр.Садово. През 2017г. е зачислен като свободен докторант във ВУАРР – гр.Пловдив.

Кандидатът взема участие в няколко научни форуми:

- Юбилейна международна научна конференция „България на регионите. Перспективи за устойчиво регионално развитие“, ВУАРР, Пловдив – октомври 2017г.;
- Национална конференция за млади учени „Биологически науки за по-добро бъдеще“, Пловдивски университет, октомври 2015г.;
- Специализация в Аграрен Университет, учебен модул: „Обработка и анализ на експериментални данни със статистически софтуер“, 2013г.;
- Специализация в Аграрен Университет, учебен модул: „Методика на експеримента и обработка на цифрова информация“, 2013г.

Кандидатът взема участие и в Национален научен проект на тема: „Създаване на нови високодобивни сортове обикновена пшеница с комплекс от стопански качества и висока екологична пластичност, подходящи за сухите райони на страната“.

Кандидатът е зачислен като докторант към катедра „Аграрни науки“ със Заповед на Ректора № 287/04.10.2017. Представени са всички необходими за защита

документи, включително дисертационен труд, автореферат, копия на 3 статии по дисертацията, професионална характеристика, копие от диплома за магистър, Заповед за зачисляване в докторантура, Удостоверение за положени докторантски изпити, Заповед за отчисляване от докторантура – с право на защита, Заявление за предварително обсъждане на дисертационния труд и Заповед за назначаване на научно жури. Предоставените материали и приложени процедури отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВУАРР.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд показва, че дисертанта се е насочил към значим, десертабилен проблем. Биологичното земеделие е важен приоритет в политиката за развитие на земеделието в България, тъй като по-голяма част от обработваемата земя в страната е подходяща за биологично отглеждане на земеделски култури. Биоземеделието е система за производство, поддържаща устойчивостта в агроecosystemите, включително биоразнообразието, биологичните цикли и биологичната активност в почвата. Независимо от отбелязания през последните години ръст в биопроизводството са налице сравнително малко научни изследвания, относно подходящи генотипове на съответните култури, подходящи за такова производство. Като правило условията на средата при биологичното земеделие са много по-разнообразни, отколкото при традиционното земеделие, затова сортовете, които се създават за неговите нужди трябва да са много по-адаптивни и издържливи, а стабилността на добива е много по-важна от неговата величина. В тази връзка, представената разработка ще попълни редица неясноти.

3. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертацията е структурирана в уводна част, цели и задачи, материал и методи, почвено-климатична характеристика, резултати и обсъждане, изводи, приноси и литература, публикации във връзка с дисертацията. Разработена е на 160 страници, включва 46 таблици, 16 фигури и 185 литературни заглавия.

В уводната част е разкрита актуалността на проблема, разгледани са спецификите при отглеждане на пшеница по биологичен начин, сортовете особености, темпа на извличане и преразпределение на хранителните вещества, стабилност на добива.

Основните цели на разработката са: установяване на генотипове обикновена зимна пшеница и ефективни грахово-пшенични смеси подходящи за биологично производство.

За постигане на целите са заложили и следните задачи: проучване на набор от сортове обикновена зимна пшеница за целите на биологичното земеделие ; проучване на морфологичните признаци на изследваните сортове и линии върху продуктивността; проучване на износа, разхода и разпределението по органи на елемента азот от почвата; оценка на технологичните качества на пшеничното зърно и определяне на основните характеристики на сортовете грах и

обикновена зимна пшеница за получаване на високи и качествени добиви от зелен фураж при смесеното им отглеждане.

Като изследователски материал докторанта използва 24 сорта обикновена зимна пшеница и 4 сорта грах на поле, което е сертифицирано за биологично производство. Технологията на отглеждане на културите е съобразена с принципите на биопроизводството. Изследването е проведено в полски и лабораторни условия. Проучени са: биологични показатели (фенологични наблюдения, биометрия, продуктивност); азотни показатели (биохимичен и агрохимичен анализ); химикотехнологични показатели (технологични, физични, реологични и валориграфски анализи).

Заложени са статистически и математически анализи на изследваните показатели.

В разработката са посочени *резултати* относно:

- Сравнително изпитване на комплекс от показатели на 24 сорта пшеница в конвенционално и биологично отглеждане на културата;
- Темпове на извличане и ефективно използване на хранителните вещества при различните сортове пшеница;
- Качество на полученото зърно при конвенционално и биологично производство;
- Установяване на ефективни грахово-пшенични смеси и подходящо процентно съотношение на културите в тези смеси.

4. Оценка на основните приноси на кандидата.

Докторантът е постигнал научни и приложни резултати, които са отразени в 3 основни трудове, свързани с дисертацията. И трите са публикувани в специализирани списания.

Основните научни и научно-приложни приноси могат да се обобщят по следния начин:

- Проучени и сравнени са сходството и различията между сортовете, отглеждани в условията на конвенционално и биологично земеделие;
- Разкрити са корелационни зависимости между показателите добив на зърно, азотно извличане, ефективност и качество на изпитваните сортове пшеница;
- Установени са най-подходящите във фенологично отношение сортове пшеница и грах за смесено отглеждане в системата на биологично земеделие, при нулево торене, в съотношение грах: пшеница 50:50 % и 70:30 %, за производството на зелен фураж;
- Определени са сортовете пшеница, при които се постига оптимално съотношение между добив и качество, в условията на биологично земеделие, които биха могли да се препоръчат на фермерите;
- Създадени са възможности (регресионно уравнение за връзка между добив зърно от едно растение и морфологични параметри) за прогнозиране добива на семена пшеница в условията на биологичното земеделие;
- Предлага се разнообразие от сортове пшеница и грах за създаване на смеси с подходящо съотношение на компонентите, за производство на зелен фураж в биологичните ферми със затворен тип производство.

5. Критични бележки и препоръки.

Нямам критични бележки към така представеният дисертационен труд. Препоръчително е научните изследвания да продължат в посока усъвършенстване на отделни звена от агротехниката във връзка с оптимизирането на храненето при биологично отглеждане на пшеницата.

6. Заключение

В заключение може да се отбележи, че трудът е разработен в съответствие с изискванията на научно-методическото изследване. Текстът е написан на литературен български език, използваната терминология е издържана в научно отношение и същевременно е съобразена с учебната практика. Получените резултати са добре онагледени с таблици, фигури, графики и т.н., обработени са статистически и са анализирани. Авторефератът е подготвен съгласно изискванията и отразява структурата, основните положения и научните приноси на дисертацията. Моите лични впечатления от кандидатът са, че той е организиран и мотивиран млад изследовател в областта на земеделието.

Въз основа на гореизложеното убедено давам своята положителна оценка на представения дисертационен труд, и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователна и научна степен „доктор“ на Григори Страшимиров Иванов по професионално направление 6.1 „Растениевъдство“.

10.01.2018г.

Изготвил становището:

Пловдив

(доц. д-р Светла Димитрова)